

MIȘCAREA INTERNAȚIONALĂ
DE CRUCE ROȘIE ȘI SEMILUNĂ ROȘIE
- ITINERARIU SUCCINT -
DE LA HENRY DUNANT, PIONER
AL CRUCII ROȘII PÂNĂ ÎN PROXIMITATEA
ZILELOR NOASTRE

Filolog Anca URSACHE TCACIUC

Universitatea „Nicolae Titulescu” București, România

Translator de limbă greacă – română în Corpul Judecătoresc, Grecia

anca_ursaketcaciuc@yahoo.com

Lect. univ. dr. Diana CHIBAC

Universitatea Națională „Iurii Fedkovici” din Cernăuți, Ucraina

Catedra de Filologie Română și Clasică

kibakdiana@gmail.com

ABSTRACT: International Red Cross and Red Crescent Movement - Brief itinerary- From Henry Dunant, Pioneer of the Red Cross to the Proximity of our Days.

The International Red Cross and Red Crescent Movement is an international humanitarian organization whose sacred mission is to protect the life and health of people, to ensure respect for the human being, to prevent and alleviate the suffering of fellow human beings, a performance that will not suffer discriminatory influences regardless of nationality, race, religion, gender, social class, cultural or political opinions.

The movement consists of several distinct institutions, legally independent, but united within the same system engaging and interacting with each other through common basic principles, objectives, symbols, statutes and governing bodies, as follows: International Committee of the Red Cross, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, National Red Cross and Red Crescent Societies.

The article in question aims to familiarize with these institutions, the history and the promotion of the principles that govern their operation and collaboration, and implicitly preserve the homo sapiens dignity and integrity.

Keywords: *The International Red Cross and Red Crescent Movement, international humanitarian organization, non-discriminatory actions, peace, war, health, save lives, religious freedom.*

Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie este un organism umanitar internațional a cărui sacră misiune este de a proteja viața și sănătatea oamenilor, de a asigura respectul față de ființa umană, de a preveni și alina suferința semenilor, prestație care nu va suferi influențe discriminatorii indiferent de naționalitate, rasă, religie, gen, clase sociale, opinii culturale sau politice.

Plecând de la simbolistica crucii roșii generată de negativul drapeului statului elvețian și luând în calcul predominanța creștinismului în lume și implicit influența sa reflexă, am putea justifica termenul generalizat și cel mai răspândit ca fiind cel de *Crucea Roșie Internațională*, cu toate că în realitate nu există o organizație cu un astfel de nume. Mișcarea constă în mai multe instituții distincte, independente din punct de vedere legal, însă unite în cadrul aceluiași sistem angajându-se și interacționând reciproc prin principii de bază, obiective, simboluri pe care se consolidează libertatea și integritatea religioasă, statute și organe de conducere comune, astfel:

- **Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR)** este o instituție umanitară privată cu autoritate unică în cadrul dreptului internațional umanitar privind protejarea vieții și demnității victimelor conflictelor armate naționale și internaționale, înființată în 1863, la Geneva, Elveția.
- **Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie** cu sediul la Geneva, Elveția, a fost înființată în 1919. Astăzi coordonează activitățile întreprinse între cele 185 de *Societăți Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie*.
- **Societățile Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie** există în aproape toate țările lumii. Actualmente, 185 de entități naționale cu activitate în țara lor de origine sunt recunoscute de către *Comitetul Internațional al Crucii Roșii* și admise totodată ca membre cu drepturi depline în cadrul Federației, indiferent de crezul politic, nivelul de dezvoltare socială sau apartenență religioasă.

Când și ce anume a generat apariția acestor instituții?, ... oare pentru că a ajuns să se declare că războiul este divin?”¹ Sub influența cărui tip de discurs, sub amprenta cărei persuasiunii, sub înflăcărea căror simțăminte, la fluturarea mângâietoare și sfâșietoare a cărui drapel, la îndemnul cărei credințe oamenii se pot ucide atât de sălbatic? Aceasta este întrebarea!? Suntem martorii unei lumi într-o continuă transformare, a unei evoluții în care voința de putere și ierarhizare socială constituie elemente mai mult sau mai puțin dorite, contestate, dar inerente și constante în existența noastră, în care bunăstarea materială și teritorială a națiunilor a condus întotdeauna la conflicte armate din ce în ce mai atroce.

Secolul al XIX-lea este o perioadă în istoria omenirii caracterizată prin importante fenomene politice, ideologice și culturale; perioadă a inovațiilor și a descoperirilor cu rezultate notabile în disciplinele exacte, alături de electricitate, metalurgie, tehnologie, în urma cărora știința este definită ca profesie; *omul de știință* devine statut social considerabil, iar cei mai remarcabili dintre aceștia sunt încununați cu laurii succesului, aprecierii și recunoașterii universale. Se produc migrații masive, este abolită sclavia și comerțul global cu oameni. Totodată, în celălalt taler al balanței, secolul al XIX-lea abundă în conflicte militare, revoluții ce reclamă o nouă ordine mondială și în care suveranii puterilor beligerante își angajează supușii în cele mai cumplite lupte.

Într-una din lucrările sale, apărută sub titlul *Viitorul sângeros*, Henry Dunant aduce condamnări răspicate războiului și înarmării: “*Armele s-au perfecționat, moartea a rămas aceeași. Împotriva acestei morți, care este cu atât mai hidoasă astăzi cu cât amenință întreaga omenire, se ridică toate popoarele lumii (...) Civilizația epocii noastre, pe care ai putea-o crede destinată să invite oamenii la frăție, se afirmă în fiecare zi tot mai mult în sens contrar, furnizându-le mijloace de a se distruge unii pe alții, mai ușor, mai sigur, mai comod. Într-adevăr, se pare că de acum înainte progresul modern constă mai ales în cercetarea și descoperirea celor mai bune mijloace de distrugere*”², motiv pentru care s-a considerat imperioasă necesitatea înființării unei astfel de mișcări de salvare și într-ajutoare a celor suferinzi în urma acestor conflicte.

1 Dunant, Henry, *Amintiri de la Solferino*, traducere Ion Cheșcă, Editura Militară București, București, 1986, p. 13.

2 Dunant, Henry, *Un souvenir de Solferino suivi de l'Avenir sanglant*, Montreux, 1969, pp. 193-194.

I - Comitetul Internațional al Crucii Roșii - CICR

Henry Dunant – „Amintiri de la Solferino”

Născut la Geneva, în Elveția anului 1828, Henry Dunant a manifestat încă din tinerețe o considerație și o grijă deosebită pentru alinarea suferințelor semenilor săi. Intrat la îndemnul tatălui său în afaceri bancare, pleacă în anul 1853 în Algeria, teritoriu cucerit de Franța în 1830, unde înființează o societate anonimă, inițiind vaste proiecte de cultivare a cerealelor și de construcție a unor mori modern utilizate. În relația cu populația băștinașă, Henry Dunant a manifestat multă omenie, pronunțându-se și luând atitudine împotriva sclaviei. Întâmpinând dificultăți în obținerea concesiunii unui teren, se întoarce în Europa în anul 1859, pentru a se întâlni cu împăratul Franței, Napoleon al III-lea, al cărui spijin voia să-l solicite în acest sens. Cum Franța, cu ale sale viziuni revoluționare se afla în război cu Austria imperialistă, cea prin excelență conservatoare, șansa face ca omul de afaceri elvețian să se deplaseze în nordul Peninsulei Italice, mai exact la Solferino, pentru a fi martorul ocular al suferințelor acestei bătălii de referință în istoria umanității. Într-o singură zi, aproximativ 40.000 de soldați aparținând ambelor tabere au fost abandonati pe câmpul de luptă, atât morți cât și răniți. Henry Dunant este de-a dreptul oripilat, profund marcat de aceste lucruri, de suferințele soldaților răniți și de lipsa personalului medical calificat și a medicamentelor pentru îngrijirea acestora, precum și a instrumentelor de acordare a îngrijirii medicale primare: *„fiecare creastă de stâncă este teatrul unei lupte îndârjite; mormane de cadavre se adună pe coline și văi (...) o luptă corp la corp oribilă: austrieci și aliați se strivesc în picioare, seucid călcând pe cadavre însângerate, seucid cu patul puștii, își crapă țestele, își spintecă pânțelele cu sabia sau baioneta; nu mai există îndurare, e un măcel, o luptă între fiare sălbatice, turbate și însetate de sânge (...) artileria lansată în goană mare, urmează cavaleria; ea își croiește drum peste cadavre și răniți care zac de-a valma pe pământ: creierii țâșnesc, brațele și picioarele sunt rupte și strivite, trupurile devin de nerecunoscut, pământul se îmbibă literalmente în sânge, iar câmpia rămâne presată cu rămășițe omenești (...); luptătorii seucid en gros, seucid cu bucată; fiecare cută de teren este cucerită cu baioneta; pozițiile sunt disputate pas cu pas, satele smulse casă cu casă, gospodărie cu gospodărie, fiecare dintre ele este luată cu asalt, iar ușile, ferestrele și curțile nu mai sunt decât un înspăimântător talmeș-balmeș de cadavre (...) Pretutindenii oamenii*

*cad cu miile, mutilați, spintecați, găuriți de gloanțe sau uciși de proiectile de tot felul*³.

În urma acestui sângeros teatru al groazei, Dunant abandonează complet scopul inițial al călătoriei sale și pentru mai multe zile lucrează ca voluntar pentru a ajuta la îngrijirea celor răniți. Reușește să organizeze un grup de ajutor format din localnici, pe care îi convinge să-i ajute pe cei aflați în nevoie, fără discriminare. Până la mijlocul secolului al XIX-lea nu au existat sisteme și instituții de adunare și îngrijire a răniților militari sau civili, în războaie și alte conflicte armate, sau catastrofe cu un număr mare de lezați, unde să fie găzduiți și tratați cei răniți. De obicei, „în timpul unei lupte, un drapel negru fixat pe o înălțime indică de obicei un post de prim ajutor sau ambulantele regimentelor angajate în luptă și printr-un acord tacit și reciproc în aceste direcții nu se trage. Cu toate acestea și aici ajung bombe care nu cruță ofițerii de administrație și infirmierii, nici furgoanele încărcate cu pâine, vin și carnea necesară pentru a pregăti o supă concentrată pentru bolnavi. Soldații răniți care mai sunt în stare să meargă se duc singuri la aceste ambulante volante; în caz contrar, sunt transportați cu brancarde sau târgi, fiind adesea vlăguiti din cauza hemoragiilor și a lipsei îndelungate a oricărui fel de ajutor”⁴.

De asemenea, la încetarea luptelor se strecurau printre morți și răniți rude și prieteni, pentru ajutorarea acestora, sau recuperarea cadavrelor, dar și hoți și criminali căutători de lucruri de valoare, cu prețul amputării de degete și uciderii celor care mai încercau să se opună. Pentru a nu fi atacat de răniții speriați, Dunant flutură un steag care poate fi considerat neutru, un negativ al drapelului elvețian cu fond roșu cu o cruce albă la mijloc, obținut în pripă prin desenarea unei cruci roșii pe o pânză albă, simbol ce a făcut istorie și care dăinuie chiar și-n zilele noastre.

Întors la Geneva scrie o carte intitulată *Amintiri din Solferino*, publicată din propriile finanțe în anul 1862. A trimis copii ale acestei cărți liderilor politici și militari din întreaga Europă. Pe lângă relatarea experienței trăite la Solferino în 1859, el pledează pentru formarea unor organizații naționale voluntare care să ajute la acordarea de îngrijiri medicale soldaților răniți în timpul războiului și elaborarea de tratate internaționale care să garanteze protecția celor răniți pe câmpurile de luptă, precum și pe aceea care îi îngrijesc, oferindu-le astfel un statut neutru: „Cum abia după trei luni

3 Dunant, Henry, *Amintiri de la Solferino*, traducere Ion Cheșcă, Editura Militară București, București, 1986, pp.25-28.

4 *Ibidem*, p. 45.

*m-am hotărât să adun aceste amintiri dureroase, pe care nu avusesem intenția de a le publica, se înțelege că ele erau deja oarecum estompate și condensate în ceea ce privește scenele de durere și de tristețe la care am fost martor. Dar dacă aceste imagini ar putea pune pe tapet, dezvolta și grăbi problema fie a ajutorării militarilor răniți pe timp de război, fie a îngrijirilor imediate ce trebuie să li se acorde după o bătălie, și dacă ele ar putea atrage atenția persoanelor omenoase și filantropice, într-un cuvânt dacă preocuparea pentru studierea acestei probleme atât de importante ar avansa cât de cât, ameliorând astfel o stare de lucruri în care niciun progres, nicio perfecționare nu înseamnă vreodată prea mult, chiar și în cazul armatelor mai bine organizate, atunci îmi voi fi atins din plin scopul propus*⁵.

Înființarea Comitetului Internațional al Crucii Roșii (CICR)

La 9 februarie 1863, Henry Dunant înființează la Geneva „Comitetul celor cinci”, alături de avocatul Gustave Moynier, medicul chirurg Louis Appia, Théodore Maunoir de la Comisia pentru Igienă și Sănătate de la Geneva și generalul elvețian Guillaume-Henri Dufour, cu scopul de a examina ideile expuse în cartea sa și de a organiza o conferință pentru implementarea lor. Ulterior acestui eveniment, aceștia decid, în ideea de întări mesajul obiectivului umanitar la care s-au angajat, să modifice numele instituției nou create din „Comitetul celor cinci” în „Comitetul Internațional pentru Ajustarea Răniților”.

În perioada 26–29 octombrie 1863, Geneva este gazda unei conferințe internaționale pe această temă, cu scopul de a dezvolta măsurile pentru îmbunătățirea serviciilor medicale de pe câmpurile de luptă. Membrii dezbaterilor din cadrul conferinței sunt delegați oficiali ai unor guverne naționale, delegați din partea unor organizații non-guvernamentale, delegați străini neoficiali și cei cinci membri ai Comitetului Internațional. Statele reprezentate oficial au fost: Baden, Bavaria, Franța, Marea Britanie, Hanovra, Hessa, Italia, Olanda, Austria, Prusia, Rusia, Saxonia, Suedia și Spania.

Dintre rezoluțiile finale ale conferinței adoptate la 29 octombrie 1863, cele mai importante au fost: înființarea unor societăți naționale pentru ajutorarea soldaților răniți, neutralitate și protecție pentru soldații răniți, utilizarea de forțe voluntare pentru ajutorarea celor aflați pe câmpurile

5 Dunant, Henry, *Amintiri de la Solferino*, traducere Ion Cheșcă, Editura Militară București, București, 1986, p.72.

de luptă, introducerea unor semne distinctive comune pentru personalul medical, și anume, o cruce roșie pe mânăcă. La doar un an mai târziu, guvernul elvețian invită guvernele tuturor statelor europene, precum și cele ale Statelor Unite ale Americii, Braziliei și Mexicului să participe la o conferință diplomatică oficială, la care șaisprezece țări trimit un total de 26 de delegați la Geneva.

La 22 august 1864, conferința adoptă prima *Convenție de la Geneva* „pentru ameliorarea condițiilor răniților de pe câmpurile de luptă”, care a fost semnată de reprezentanți a 12 state: Baden, Belgia, Danemarca, Elveția, Franța, Hessa, Italia, Olanda, Portugalia, Prusia, Spania și Württemberg. Convenția este compusă din zece articole, stabilind pentru prima dată reguli legale care garantează neutralitatea și protecția soldaților răniți, personal medical pe câmpurile de luptă și instituții umanitare specifice conflictelor armate. Convenția definește două criterii pentru recunoașterea societăților naționale aparținând Comitetului Internațional: societatea națională trebuie să fie recunoscută de către propriul guvern național, care, la rândul său, trebuie să fie parte a Convenției de la Geneva.

Imediat după adoptarea Convenției de la Geneva, s-au format primele societăți naționale în Belgia, Danemarca, Franța, Oldenburg, Prusia, Spania și Württemberg. De asemenea, în 1864, Louis Appia și Charles van de Velde, căpitan al Armatei Olandeze devin primii delegați independenți și neutri care activează sub egida Crucii Roșii într-un conflict armat.

Trei ani mai târziu, în 1867, are loc loc prima *Conferință Internațională a Societăților Naționale de Ajutor pentru Îngrijirea Victimelor de Război*. Din nefericire, în proximitatea acestor evenimente, neglijarea afacerilor datorată activității desfășurate în cadrul Comitetului Internațional îl aduce pe Dunant în pragul falimentului. Controversele în ceea ce privește afacerile sale, opiniile dezaprobande pe care publicul le avea despre el și conflictul cu avocatul Gustave Moynier, duc la demiterea sa din poziția de membru și secretar al organizației, fiind acuzat de fraudă și forțat să părăsească Geneva, orașul său natal, pe care nu-l va revedea niciodată. Edificiul Crucii Roșii este acum o construcție solidă, își continuă activitatea, în anii următori fiind înființate societăți naționale în aproape toate țările Europei. În 1876, comitetul adoptă numele, păstrat până astăzi, de *Comitetul Internațional al Crucii Roșii* (CICR).

Cinci ani mai târziu, în 1881, se înființează *Crucea Roșie Americană*, în genere datorită eforturilor depuse de Clara Barton. Din ce în ce mai

multe țări aderă la Convenția de la Geneva și încep să-i respecte prevederile pe timp de război. La scurt timp, *Crucea Roșie* devine o organizație foarte respectată la nivel internațional, iar societățile naționale cresc în popularitate și ca număr de voluntari.

Prestația Crucii Roșii atinge apogeul prin acordarea primului Premiu Nobel pentru Pace în 1901 de către Comitetul Norvegian al Premiului Nobel⁶ îi are ca laureați pe Henry Dunant și Frédéric Passy, un pacifist cunoscut la nivel internațional. Mult mai importantă decât premiul în sine, recunoașterea oficială din partea Comitetului Internațional al Crucii Roșii a reprezentat reabilitarea oficială a lui Dunant și o recompensă pentru rolul său-cheie în înființarea Crucii Roșii. Dunant moare nouă ani mai târziu în micul oraș elvețian Heiden. Cu doar două luni mai devreme, adversarul său, Gustave Moynier moare la rândul-i, rămânând în istorie drept cel mai longeviv președinte al organizației.

Convenția de la Geneva din 1864 este revizuită pentru prima dată în 1906. Un an mai târziu, prima Convenție de la Haga adoptată în cadrul celei de a doua Conferințe Internaționale de Pace de la Haga lărgeste raza de acțiune a Convenției de la Geneva și asupra problemelor maritime. La scurt timp după începerea Primului Război Mondial, în 1914, la 50 de ani de la înființarea CICR și de la adoptarea primei Convenții de la Geneva existau deja 45 de societăți naționale de ajutorare în toată lumea. Mișcarea se extinde în Europa și America de Nord, ajungând până în America Centrală și America de Sud în țări ca Argentina, Brazilia, Chile, Cuba, Mexic, Peru, El Salvador, Uruguay, Venezuela, pe continentul asiatic în Republica China, Japonia, Coreea, Siam, precum și în Africa de Sud.

Între anii 1916 și 1918, *Comitetul Internațional al Crucii Roșii* (CICR) lansează cărți poștale cu imagini din lagărele de concentrare în care se aflau prizonieri de război și care ilustrau activitățile de zi cu zi ale acestora, printre acestea numărându-se și distribuirea scrisorilor primite de acasă, detaliu intens comentat în „Amintiri de la Solferino”. Intenția CICR a fost aceea de a da speranță familiilor prizonierilor de război și de a le diminua temerile pentru soarta celor dragi. După încheierea războiului, CICR organizează repatrierea a aproximativ 420.000 de prizonieri de război. În 1920, sarcina repatrierilor a fost cedată nou-înființatei instituții

6 Abrams, Irwin, *The Nobel Peace Prize and the Laureates: An Illustrated Biographical History*. Science History Publications, USA, 2001, p. 48.

Liga Națiunilor, care îl numește pe diplomatul și omul de știință norvegian Fridtjof Nansen în funcția de *Înalt comisar pentru repatrierea prizonierilor de război*. Mandatul său legal a fost extins mai târziu pentru a susține eforturile întreprinse pentru prizonierii de război și pentru persoanele strămutate. Funcția este redenumită ca *Înalt comisar al Ligii Națiunilor pentru refugiați*. Nansen, care a inventat Pașaportul Nansen pentru refugiații apatrizi a fost laureat al Premiului Nobel pentru Pace în anul 1922.

Anterior încheierii Marelui Război, în 1917, CICR primește singurul Premiul Nobel pentru Pace acordat în perioada Marelui Război, datorită extraordinarei sale activități din timpul conflictului. În 1923, Comitetul adoptă o schimbare a politicii sale în ceea ce privește admiterea noilor membri. Până atunci, numai locuitorii orașului Geneva puteau presta servicii pentru Comitet, limită care a fost extinsă ulterior la toți cetățenii elvețieni. Ca o consecință directă a dezastrelor inimaginabile ale Primului Război Mondial, în 1925 este adoptat un protocol adițional Convenției de la Geneva, care scotea în afara legii folosirea de gaze otrăvitoare și agenți biologici ca arme.

Patru ani mai târziu, Convenția originală este revizuită, și astfel se organizează a Doua Convenție de la Geneva cu privire la tratamentele aplicate prizonierilor de război. Evenimentele din timpul Primului Război Mondial și activitatea întreprinsă de către CICR în acest sens au condus la o creștere semnificativă a reputației și autorității Comitetului în cadrul Comunității Internaționale, ducând la extinderea competențelor sale. Astfel, în anul 1934, este adoptată propunerea pentru o convenție adițională privitoare la protecția populației civile în timpul conflictelor armate, în cadrul Conferinței Internaționale a Crucii Roșii. Din nefericire, majoritatea guvernelor a avut un interes foarte scăzut în ceea ce privește implementarea acestor măsuri, lucru ce a împiedicat aplicarea convenției înainte de al Doilea Război Mondial.

CICR în timpul Marelui Război 1914 - 1918

În 1914, odată cu declanșarea Primului Război Mondial, CICR s-a confruntat cu provocări uriașe ce nu puteau fi rezolvate decât cu ajutorul societăților naționale de Cruce Roșie care activau în interiorul hotarelor sale. Asistenții Crucii Roșii din întreaga lume, inclusiv din Statele Unite și Japonia, profesional și responsabil formați pentru această misiune, au venit în sprijinul medicilor forțelor armate ale statelor europene implicate în

război. La data de 15 octombrie 1914, imediat după declanșarea războiului, CICR a creat *Agenția Pentru Prizonierii de Război (APR)*, care a avut aproximativ 1.200 de voluntari la sfârșitul lui 1914. La sfârșitul războiului, Agenția a transferat aproximativ 20 de milioane de scrisori și mesaje, 1,9 milioane de pachete și aproape 18 milioane de franci elvețieni, reprezentând donații către agențiile APR din toate statele afectate. În plus, datorită intervenției Agenției, aproape 200.000 de prizonieri au fost schimbați între părțile implicate în război, eliberați din captivitate și trimiși în țările de origine. Organizația a reușit, de asemenea să identifice 2 milioane de prizonieri de război, care au fost ajutați să-și contacteze familiile.

Pe durata întregului război, CICR a monitorizat părțile implicate în luptă, pentru ca acestea să respecte prevederile Convenției de la Geneva din 1907, protestând cu vehemență mai ales atunci când armele chimice au fost folosite pentru prima dată în istorie. De asemenea, chiar dacă nu a fost mandatată special, CICR a încercat să amelioreze suferințele populației civile. În teritoriile care au fost denumite oficial „teritorii ocupate”, CICR a asistat populația civilă, în baza Convenției de la Haga din 1907 în baza căreia, CICR a acționat și în privința prizonierilor de război.

În aceeași măsură, nu este de ignorat contribuția unor personalități notorii la ajutorarea răniților din perioada Marelui Război. Aducem în discuție omul remarcabil în persoana lui Marie Curie (și Regina Maria a României, care, de la înălțimea poziției sale s-a implicat în ...) care a susținut cu tărie despre soldații răniți că ar fi considerabil mai bine serviți doar în condițiile în care ar fi fost operați cât mai curând posibil⁷. Astfel, ea a prevăzut necesitatea unor centre radiologice de teren instalate lângă linia frontului pentru a ajuta chirurgii câmpului de luptă⁸, inclusiv pentru a evita amputațiile în situațiile în care membrele ar putea fi salvate⁹. După un studiu rapid al radiologiei, anatomiei și mecanicii auto, ea și-a procurat echipamente cu raze X, vehicule, generatoare auxiliare și a dezvoltat unități mobile de radiografie, care au ajuns să fie cunoscute în mod popular sub

7 Coppes-Zantinga, Arty R.; Coppes, Max J., „Marie Curie's contributions to radiology during World War I”, *Medical and Pediatric Oncology*, 1998, 31 (6), pp. 541–543.

8 American Institute of Physics: „Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 1”. <https://www.aip.org/history/curie/war1.htm>, accesat la 18.08.2022.

9 RUSSELL, Cristine (9 August 2020). „The Film Radioactive Shows How Marie Curie Was a Woman of the Future”; <https://www.scientificamerican.com/article/the-film-radioactive-shows-how-marie-curie-was-a-woman-of-the-future/>, accesat la 18.08.2022.

numele de *petites Curies*¹⁰. Marie Curie a devenit directorul Serviciului de Radiologie al Crucii Roșii și a înființat primul centru militar de radiologie din Franța, operațional la sfârșitul anului 1914. Asistată la început de un medic militar și de fiica ei Irène, în vârstă de 17 ani, Curie a condus instalarea a 20 de vehicule radiologice mobile și a altor 200 de unități radiologice la spitalele de campanie în primul an de război, ulterior începând să antreneze alte femei ca asistente¹¹. În 1915, Marie Curie, din propria ei aprovizionare, a produs ace goale care conțineau „emanare de radium”, un gaz radioactiv incolor emis de radium, identificat mai târziu drept radon, pentru a fi folosit la sterilizarea țesuturilor infectate. Se estimează că peste un milion de soldați răniți au fost tratați cu unitățile ei de raze X¹². În ciuda tuturor contribuțiilor sale umanitare la efortul de război francez, Curie nu a primit niciodată o recunoaștere oficială a acesteia din partea guvernului francez¹³. De asemenea, imediat după începerea războiului, ea a încercat să-și doneze medaliile de aur ale Premiului Nobel pentru efortul de război, dar Banca Națională Franceză a refuzat să le accepte¹⁴. În sprijinul cauzei, Curie a cumpărat obligațiuni de război, folosind banii ei de la Premiul Nobel, declarând: „Am de gând să renunț la puținul aur pe care îl dețin. Voi adăuga la aceasta medaliile științifice, care îmi sunt destul de inutile. Mai este ceva: prin lene pură am permis ca banii pentru al doilea meu Premiu Nobel să rămână la Stockholm în coroane suedeze. Aceasta este partea principală a ceea ce avem. Aș vrea să-l aduc înapoi aici și să-l investesc în împrumuturi de război. Statul are nevoie. Numai că nu îmi fac iluzii: probabil că acești bani se vor pierde”¹⁵. După război, ea și-a rezumat experiențele din timpul războiului într-o carte, *Radiology in War* publicată în 1919¹⁶.

10 Coppes-Zantinga, Arty R.; Coppes, Max J., „Marie Curie’s contributions to radiology during World War I”, *Medical and Pediatric Oncology*, 1998, 31 (6), pp. 541–543.

11 „Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 2”. *American Institute of Physics*. Archived from the original on 12 September 2011. Retrieved 7 November 2011.

<https://www.aip.org/history/curie/war2.htm>, accesat la 18.08.2022.

12 Robert William Reid (1974). *Marie Curie*. *New American Library*. Publisher: Collins, p. 6.

13 American Institute of Physics: „Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 1”. <https://www.aip.org/history/curie/war1.htm>, accesat la 18.08.2022.

14 „Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 2”. *American Institute of Physics*. Archived from the original on 12 September 2011. Retrieved 7 November 2011.

<https://www.aip.org/history/curie/war2.htm>, accesat la 18.08.2022.

15 *Ibidem*.

16 *Ibidem*.

CICR în timpul celui de-al Doilea Război Mondial 1939 - 1945

Baza legală a activității CICR în timpul celui de-al Doilea Război Mondial a reprezentat-o Convenția de la Geneva, în forma sa din 1929. Activitățile Comitetului erau similare celor din Primul Război Mondial: vizitarea și monitorizarea locațiilor în care se aflau prizonierii de război, asistarea populației civile și asigurarea schimbului de mesaje legate de prizonieri și persoane dispărute. Până la sfârșitul războiului, 179 de delegați au condus 12.750 de vizite în locurile în care se aflau prizonieri de război în 41 de țări. Prin intermediul *Agenciei Centrale de Informații Despre Prizonierii de Război (Zentralauskunftsstelle für Kriegsgefangene)*, au fost trimise 120 de milioane de mesaje. Un obstacol major a fost *Crucea Roșie Germană*, care era controlată de naziști, și care nu a respectat anumite legi ale Convenției de la Geneva, cum ar fi deportarea evreilor din Germania și asasinările în masă din lagărele de concentrare, conduse de guvernul german. În plus, alte două mari părți combatante, Uniunea Sovietică și Japonia, făceau parte din Convenția de la Geneva din 1929 și nu erau obligate legal să urmeze regulile acesteia.

În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, CICR a adoptat o politică de neutralitate ambiguă, politica *celor trei maimuțe*: a nu vedea, a nu auzi, a nu comenta. Grijă comitetului CICR de a nu risca un conflict cu puterile Axei a fost așa de mare încât inobediința unui adevărat erou al CICR, Louis Haefliger, delegatul organizației în lagărul Mauthausen s-a soldat cu o rușinoasă admonestare oficială ce a fost anulată abia în anul 1990 de către Cornelio Sommaruga, președintele CICR, pentru inițiativa de a anunța trupele americane cu privire la ce urma să se întâmple, salvând astfel, viața a peste 60.000 de persoane. CICR nu a reușit să încheie un acord cu Germania Nazistă legat de tratamentul deținuților din lagărele de concentrare și nu a făcut presiuni asupra Germaniei pentru respectarea angajamentelor cu privire la prizonierii de război. CICR nu a reușit nici să formuleze un răspuns la informațiile potrivit cărora evreii erau uciși în lagărele de concentrare din Europa. Această politică a unei conduceri depășită de împrejurări este considerată ca cel mai mare eșec din istoria CICR.

După noiembrie 1943, CICR a primit aprobarea de a transmite pachete pentru deținuții din lagărele de concentrare ale căror nume și locație erau cunoscute. Ea a reușit să înregistreze identitățile a aproximativ 105.000 de deținuți și a livrat aproximativ 1,1 milioane de pachete, în prin-

cipal către lagărele Dachau, Buchenwald, Ravensbrück, și Sachsenhausen, un ajutor deosebit de modest într-un război soldat cu 61 000 000 de morți (peste 16 000 000 militari și peste 45 000 000 civili), sute de milioane de răniți, dislocați, refugiați, etc.

Un alt exemplu de spirit umanitar a fost Friedrich Born (1903-1963), delegat al CICR la Budapesta, care a salvat viețile a aproximativ 15.000 de evrei din Ungaria, precum și Marcel Junod (1904-1961), un fiziician și delegat faimos din Geneva, numărându-se printre primii străini care au vizitat Hiroshima după ce bomba atomică a fost lansată.

În 1944, CICR a primit al doilea Premiu Nobel. La fel ca și în cazul Marelui Război, a primit singurul Premiu Nobel pentru Pace decernat în perioada conflictului militar (1939-1945). La sfârșitul războiului, CICR a lucrat cu societățile naționale de Cruce Roșie pentru a organiza acțiuni de ajutorare în regiunile foarte afectate. În 1948, Comitetul a publicat un raport prin care a rezumat activitatea sa din perioada războiului cuprinsă de la 1 septembrie 1939 până la 30 iunie 1947. Din ianuarie 1996, arhiva CICR din această perioadă a fost deschisă pentru cercetare academică și publică.

CICR după al Doilea Război Mondial

La 12 august 1949, au fost adoptate anumite revizuirii ale celor două Convenții de la Geneva și a convenției adiționale „pentru ameliorarea condiției membrilor Forțelor Armate Marine răniți, bolnavi și naufragiați”. Reacționând față de experiența celui de-al Doilea Război Mondial au fost adoptate succesiv o „A treia ...” și o „A Patra Convenție de la Geneva”, legate de protecția civililor în vreme de război menite să poată fi aplicate în cazul războaielor civile, ca urmare a protocoalelor adiționale din data de 8 iunie 1977. Astăzi, cele patru convenții și protocoalele sale adiționale conțin peste 600 de articole, o creștere spectaculoasă față de cele 10 din 1864.

La sărbătorirea centenarului său, în 1963, CICR împreună cu *Liga Societăților de Cruce Roșie*, a primit al treilea Premiu Nobel pentru Pace. Din 1993, persoanelor care nu sunt de origine elvețiană le-a fost permis să lucreze ca delegați ai Comitetului, o sarcină care până atunci nu a fost permisă acelor care nu posedau cetățenie elvețiană.

La data de 16 octombrie 1990, Adunarea Generală a ONU a decis să acorde CICR statutul de observator la sesiunile sale, primul astfel de permis acordat unei organizații nestatale. Rezoluția a fost propusă de 138

de state membre și a fost introdusă de ambasadorul italian Vieri Traxler, în memoria originilor organizației la Bătălia de la Solferino. Un acord cu guvernul elvețian semnat la data de 19 martie 1993, a afirmat independența deplină a Comitetului față de guvernul Elveției. Acordul protejează proprietățile CICR din Elveția, incluzând sediile și arhivele sale și garantează protejarea transferului de bunuri și fonduri.

La sfârșitul Războiului Rece, activitatea CICR a devenit mult mai periculoasă. În anii '90, și-au pierdut viața mai mulți delegați decât în orice alt moment al istoriei, în special intervenind în conflicte armate locale. Aceste incidente au demonstrat de cele mai multe ori nerespectarea regulilor Convențiilor de la Geneva și ale simbolurilor sale protectoare.

II. Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie

În 1919, reprezentanți ai societăților de Cruce Roșie din Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia și Statele Unite s-au reunit la Paris pentru a fonda „Liga Societăților de Cruce Roșie”. Ideea originală îi aparține lui Henry Davison, pe atunci președintele Crucii Roșii Americane. Această mișcare, condusă de Crucea Roșie Americană (ARC American Red Cross) a extins activitatea internațională a Crucii Roșii.

Formarea Ligii, ca o organizație adițională a Crucii Roșii Internaționale nu s-a realizat fără controverse născute din mai multe motive: CICR a avut îngrijorări privind o posibilă rivalitate între cele două organizații; mai apoi, fondarea Ligii a fost văzută ca o încercare de a submina poziția de lider a CICR în cadrul organizației și de a transfera treptat atribuțiile și competențele sale către o instituție multilaterală; în plus, toți membrii fondatori ai Ligii erau societăți din state din Antanta sau state asociate acestora. Statutul original al Ligii din mai 1919 conținea mai multe prevederi care acordau societăților fondatoare drepturi speciale și, datorită eforturilor lui Henry P. Davison, dreptul de a exclude permanent societățile de Cruce Roșie din statele aparținând Puterilor Centrale și anume Germania, Austria, Ungaria, Bulgaria, Turcia și Rusia. Aceste reguli erau contrare principiilor de neutralitate, universalitate și egalitate ale Crucii Roșii, fapt ce a alimentat temerile CICR.

Prima misiune de ajutorare organizată de Ligă a fost pentru victimele unei epidemii de tifos în Polonia. La doar cinci ani de la fondarea sa,

Liga făcuse deja 47 de apeluri pentru donații în 34 de țări. Suma totală s-a ridicat la 685 de milioane de franci elvețieni, bani care au fost folosiți pentru suplimentarea ajutoarelor victimelor foametei din Rusia, Germania și Albania; cutremurelor din Chile, Persia, Japonia, Columbia, Ecuador, Costa Rica și Turcia și refugiaților din Grecia și Turcia. Prima misiune a Ligii într-un dezastru la scară mare a avut loc în urma unui cutremur petrecut în Japonia în 1923 care a ucis 200.000 de persoane și a lăsat mult mai multe persoane rănite sau fără adăpost. Datorită coordonării Ligii, Societatea de Cruce Roșie din Japonia a primit bunuri de la organizațiile sale surori în valoare totală de aproximativ 100 de milioane de dolari americani. Altă acțiune a Ligii a fost crearea organizațiilor de tineret ale Crucii Roșii în cadrul societăților naționale.

O misiune comună a Ligii și CICR în timpul Războiului Civil din Rusia din 1917 până în 1922 este înregistrată pentru întâia oară, fără protocolul riguros al Convenției de la Geneva, în implicarea acestora în conflictul intern pe fondul abolirii imperialismului în Rusia. Liga, cu suportul a peste 25 de societăți naționale a organizat misiuni de asistență și de distribuire a hranei și altor ajutoare populației civile afectate de foamete și boli. CICR a lucrat cu Crucea Roșie Rusă și mai târziu cu societatea Uniunii Sovietice. În 1928 a fost fondat „Consiliul Internațional” pentru a coordona cooperarea dintre CICR și Ligă, o sarcină care mai târziu a fost preluată de „Comisia Permanentă”. În același an, un statut comun al mișcării a fost adoptat pentru prima dată, definind rolurile CICR și ale Ligii în cadrul mișcării.

În timpul războiului dintre Etiopia și Italia între anii 1935 și 1936, Liga a contribuit cu ajutoare în valoare de aproximativ 1,7 milioane franci elvețieni. Din cauza regimului fascist din Italia, condus de Benito Mussolini, statul italian a refuzat orice cooperare cu Crucea Roșie, aceste bunuri fiind livrate doar Etiopiei. În timpul războiului, aproximativ 29 de persoane și-au pierdut în mod absurd viața, aflându-se chiar sub protecția explicită a simbolului Crucii Roșii din cauza atacurilor Armatei Italiene. În timpul Războiului Civil din Spania între anii 1936 și 1939, Liga și-a unit din nou forțele cu CICR cu ajutorul a 41 de societăți naționale. În 1939, al începutul celui de-al Doilea Război Mondial, Liga și-a mutat sediul de la Paris la Geneva pentru a profita de neutralitatea Elveției.

În 1952, statutul comun al mișcării din 1928 a fost modificat pentru prima dată. De asemenea, perioada de decolonizare dintre anii 1960 și

1970 a fost marcată de un salt uriaș al numărului de organizații naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie. La sfârșitul anilor '60, erau mai mult de 100 de astfel de societăți la nivel internațional. La data de 10 decembrie 1963, Federația și CICR au primit Premiul Nobel pentru Pace. În 1983, Liga a fost redenumită din „Liga Societăților de Cruce Roșie” în „Liga Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie” pentru a marca creșterea numărului de societăți naționale care operau sub simbolul Semilunii Roșii. Trei ani mai târziu, cele 7 principii de bază ale mișcării adoptate în 1965 au devenit parte a statutului său. Denumirea Ligii a fost schimbat din nou în 1991, ajungându-se la actualul său titlu, „Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie”. În 1997, CICR și Federația au semnat „Acordul de la Sevilla” care a definit responsabilitățile ambelor organizații în cadrul mișcării. În 2004, Federația și-a început cea mai mare misiune după dezastrul din Asia de Sud provocat de un tsunami în același an. Peste 40 de societăți naționale au lucrat cu peste 22.000 de voluntari pentru a ajuta persoanele rămase fără adăpost și hrană în urma acestor calamități.

III. Organizarea Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie

Conferința Internațională din 1965 de la Viena a adoptat șapte principii de bază care trebuiau să fie comune tuturor părților componente ale Mișcării, și care au fost adăugate ulterior statutului acesteia în 1986: umanitate, imparțiale, neutralitate, independență, voluntariat, unitate, universalitate. Conferința Internațională a Crucii Roșii și Semilunii Roșii, care are loc o dată la patru ani, este cel mai mare corp instituțional al Mișcării. Reunește delegați ai tuturor societăților naționale care însumează aproximativ 97 de milioane de persoane la nivel mondial, dintre care 300.000 de membri permanenți, ce colaborează cu CICR, Federația și societățile naționale.

Activitățile și organizarea CICR în cadrul Mișcării

Misiunea oficială a CICR, ca organizație imparțială, neutră și independentă este aceea de a garanta protecția vieții și demnității victimelor conflictelor armate naționale și internaționale. Așa cum reiese din Acordul de la Sevilla din 1997, este „Agenția de conducere” a Mișcării în conflicte. Cele mai importante sarcini ale Comitetului sunt: monitorizarea conformității

părților dintr-un conflict cu Convențiile de la Geneva, acordarea de asistență medicală celor răniți pe câmpul de luptă, supervizarea tratării prizonierilor de război, acordarea de ajutor în căutarea persoanelor dispărute în conflictele armate, protejarea populației civile, arbitrarea părților dintr-un conflict armat.

Sediul CICR se află în orașul Geneva din Elveția și are birouri externe în 80 de țări. Are aproximativ 12.000 de membri la nivel mondial, dintre care aproape 800 dintre aceștia lucrează în cadrul sediului de la Geneva. Contrar a ceea ce se crede, CICR nu este o Organizație non-guvernamentală în adevăratul sens al cuvântului, dar nici o organizație internațională. Deoarece membrii săi pot fi doar cetățeni elvețieni, nu are o politică deschisă indivizilor din alte state ca alte ONG-uri. Cuvântul „Internațional” din numele său nu se referă la capacitatea unei persoane de a fi membru, ci la scopul său de a întreprinde acțiuni internaționale, conform Convențiilor de la Geneva. CICR are privilegii speciale și imunitate legală în mai multe state, bazate pe legile din statele respective sau pe acorduri între Comitet și guvernele naționale. Conform legii elvețiene, CICR este o asociație privată.

Majoritatea fondurilor CICR (970 milioane franci elvețieni în anul 2005) provin din Elveția, de la societățile naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie și de la organizații internaționale cum ar fi Uniunea Europeană. Toate plățile către CICR sunt voluntare și sunt primite ca donații bazate pe două tipuri de apeluri ale Comitetului: *Apeluri Centrale* pentru acoperirea nevoilor interne și *Apeluri de Urgență* pentru misiunile sale individuale.

Activitățile și organizarea Federației

Federația coordonează cooperarea dintre societățile naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie din toată lumea și sprijină fondarea unor noi societăți naționale în țările care solicită acest lucru. La nivel internațional, Federația organizează și conduce misiuni de asistență în caz de calamități naturale, dezastre provocate de om, epidemii și alte urgențe. Conform Acordului de la Sevilla din 1997, Federația este Agenția de conducere a Mișcării în orice situație de urgență care nu apare într-o zonă de conflict armat. Federația cooperează cu societățile naționale din țările afectate - fiecare fiind numită *Societate Națională de Operare (ONS)* - la fel ca și cu societățile naționale din alte state care doresc să coopereze - numite *Societăți Naționale Participante (PNS)*. Dintre cele 187 de societăți naționale admise ca fiind membre cu drepturi depline sau observatoare, între 25 și 30 lucrează ca PNS-

uri în alte state. Cele mai active dintre acestea sunt *Crucea Roșie Americană*, *Crucea Roșie Britanică*, *Crucea Roșie Germană*, *Crucea Roșie Suedeză* și cea norvegiană.

Societățile naționale în cadrul Mișcării

Societățile naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie sunt recunoscute în aproape fiecare țară din lume. În cadrul statelor în care se află, acestea preiau datoriile și responsabilitățile unei societăți naționale de ajutorare lucru definit de *Legea Umanitară Internațională*. În cadrul Mișcării, CICR e responsabil de recunoașterea legală a unei societăți de ajutor ca societate națională de Cruce sau Semilună Roșie. Regulile exacte pentru recunoaștere sunt definite în statutul Mișcării: Articolul 4 din acest statut conține „Condițiile pentru recunoașterea Societăților Naționale” (art. 5, paragraf 2 b): 1) Să fie constituită pe teritoriul unui stat independent unde este respectată Convenția de la Geneva pentru Ameliorarea Condiției Răniților și Bolnavilor pe câmpurile de luptă; 2) Să fie unica Societate de Cruce sau Semilună Roșie din statul respectiv și să fie condusă de un corp central care să fie singurul competent să o reprezinte; 3) Să fie recunoscută corespunzător de guvernul din țara respectivă pe baza Convențiilor de la Geneva și a legislației naționale ca societate voluntară; 4) Să aibă un statut autonom care să-i permită operarea în conformitate cu Principiile Fundamentale ale Mișcării; 5) Să folosească numele și emblema Crucii sau Semilunii Roșii în conformitate cu Convențiile de la Geneva; 6) Să fie organizată astfel încât să îndeplinească sarcinile definite în propriul statut, inclusiv pregătirea pentru război pe timp de pace; 7) Să-și extindă activitățile pe întreg teritoriul Statului; 8) Să recruteze membri voluntari, indiferent de rasă, sex, clasă socială, religie sau opinii politice; 9) Să adere la prezentul Statut și să coopereze cu membrii Mișcării; 10) Să respecte Principiile Fundamentale ale Mișcării și să fie ghidată în munca sa de principiile legilor umanitare internaționale.

După recunoașterea de către CICR, o societate națională e acceptată ca membră a Federației Internaționale a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie.

Simboluri ale Mișcării

În cadrul Convențiilor de la Geneva s-a definit simbolistica Mișcării prin două sensuri distincte: pe de o parte, însemnurile vizuale ale Crucii Roșii,

Semilunii Roșii, Leului și Soarelui Roșu precum și Cristalului Roșu servesc ca *semne de utilizare protectoare* în conflictele armate, iar pe de altă parte, aceste simboluri sunt folosite ca semne distinctive de acele organizații care sunt parte a Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie denumită *utilizare indicativă* a emblemelor. Astfel,

Crucea Roșie

Crucea Roșie pe un fundal alb a fost simbolul original de protecție declarat la Convenția de la Geneva din 1864. Este un negativ al steagului național al Elveției, utilizat pentru prima dată de către Henry Dunant și adoptat pentru a-i onora personalitatea fondatorului și țara sa de origine. Ideea de a introduce un simbol de protecție uniform și neutru, precum și respectivul model aparține doctorului Louis Appia și generalului Henri Dufour, membri fondatori ai Comitetului Internațional. Crucea Roșie este definită ca simbol protector în Articolul 7 al Convenției de la Geneva din 1864, Capitolul VII și Articolul 38 în Convenția de la Geneva din 1949. Există un acord neoficial în cadrul Mișcării Crucii Roșii și Semilunii Roșii prin care forma crucii ar trebui să fie una compusă din cinci pătrate. Totuși, indiferent de formă, orice Cruce Roșie pe fundal alb ar trebui să fie un semn valid și recunoscut ca semn de protecție. Dintre cele 185 de societăți naționale recunoscute actual de către CICR, 151 folosesc Crucea Roșie ca emblemă oficială.

Semiluna Roșie

În timpul Războiului Ruso-Turc, între anii 1876 și 1878, Imperiul Otoman a înlocuit o simbolul Crucii Roșii cu cel al Semilunii Roșii din considerente religioase, argumentând că imaginea de căpătâi a creștinătății i-ar fi afectat pe soldații musulmani. În 1877, atât Rusia cât și Imperiul Otoman s-au angajat să-și respecte reciproc însemnele societăților de salvare și într-ajutorare. Ulterior acestor evenimente, CICR a declarat în 1878 că ar fi posibil să se adopte simboluri oficiale adiționale pentru statele non-creștine. Semiluna Roșie a fost recunoscută oficial în anul 1929 când Convențiile de la Geneva au fost amendate (mai precis Articolul 19). Inițial, așa cum am precizat mai sus, Semiluna Roșie a fost folosită de Turcia și Egipt. De la recunoașterea sa oficială și până azi, Semiluna Roșie a devenit emblema majorității statelor cu populații majoritar musulmane și este folosită de 33 dintre cele 185 de societăți naționale recunoscute la nivel mondial.

Cristalul Roșu

Controversa legată de societatea națională din Israel, a pus în discuție mai mulți ani identificarea și introducerea unui simbol de protecție adițional, cea mai populară propunere materializându-se în simbolistica Cristalului Roșu, care nu avea conotații religioase, politice sau etnice, fiind considerat o non-emblemă. Alte încercări au inclus Sri Lanka (1957) și India (1977) care au încercat fără succes, probabil din cauza precedentului fascist german, să introducă o Svastică Roșie. De asemenea, societățile din Kazakhstan și Eritreea au încercat să folosească o combinație a Crucii și Semilunii Roșii, după modelul Uniunii Sovietice, care a folosit această combinație până la destrămarea sa. Oricum, amendarea Convențiilor de la Geneva pentru adăugarea unui nou simbol de protecție solicită o conferință diplomatică a tuturor celor 192 de state semnatare. Guvernul elvețian a organizat o astfel de conferință în decembrie 2005 pentru adoptarea un al treilea protocol la Convențiile de la Geneva în scopul introducerii Cristalului Roșu ca simbol adițional cu statut egal cu Semiluna Roșie și Crucea Roșie. Emblema constă dintr-un pătrat roșu cu colțuri în sus și în jos pe un fundal alb. Pentru asociațiile naționale care au fost incluse ulterior în mișcare și comitet și nu au dorit să folosească în primul rând Semiluna Roșie - Crucea Roșie, era obligatoriu să aibă în interiorul Cristalului Roșie emblema Semilunii Roșii sau Crucii Roșii, în funcție de integritatea religioasă. În acest fel, trăsăturile protectoare și defensive ale celorlalte două embleme sunt păstrate¹⁷.

Leul Roșu și Soarele Roșu

Între 1924 și 1980, Iranul a utilizat Leul și Soarele Roșu ca simbol pentru societatea sa națională, bazat pe steagul Dinastiei Qajar. Leul și Soarele Roșu a fost recunoscut ca simbol protector în 1929, odată cu Semiluna Roșie. În ciuda faptului că Iranul a adoptat Semiluna Roșie în 1980, acest stat are dreptul de a utiliza simbolul. Este considerat în continuare simbol de protecție.

În concluzie, Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie este un organism umanitar de proporții căruia nimeni nu-i poate contesta misiunea și principiile venerabile. Din perspectivă spirituală, niciodată nu vom putea înțelege existența conflictelor armate, permanent antrenate în vârtejul material al existenței, în antagonismul ierarhizării so-

17 *İsrail için Kırmızı Kristal, BBCTurkish.com 8 Aralık 2005*; 7 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 31 Ekim 2012.

cială și al echilibrului de putere al forțelor beligerante, astfel că, instituționalizarea acțiunilor ce au ca scop protejarea vieții și a sănătății oamenilor, prevenția și alinarea suferințelor semenilor, sunt cotate la cel mai înalt nivel de apreciere socială; drept dovadă, decernarea a numeroase premii Nobel pentru Pace reprezintă o recunoaștere atât a cantității cât mai ales a calității prompte și constante a intervențiilor sale. Așa cum, în mod paradoxal, Alfred Nobel, inventatorul dinamitei, a lăsat moștenire întregii lumi patrimoniul său material și imaterial, Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie cadrează întru totul condițiilor de eligibilitate pentru o astfel de selecție: „În testament, Nobel a cerut ca cei cărora li se decernează Premiul pentru Pace să îndeplinească una din următoarele trei cerințe: să lucreze pentru reducerea forțelor militare, pentru organizarea de congrese ale păcii și pentru înfrățirea între popoare¹⁸”. Este laudabil faptul că, de-a lungul timpului oamenii au identificat, adoptat și validat formula ideală de mediere a libertăților religioase¹⁹ prin respectarea reciprocă a crezului fiecărui cult și a simbolisticii distinctive a acestora. În pofida conflictelor de natură religioasă care au marcat istoria tuturor vremurilor, de la politeismul variat și până la monoteismul specific fiecărei doctrine, iată că, Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie a reușit, datorită experienței acumulate, fundamentată pe principiile sale solide și non-discriminatorii, să acționeze cu pricepere și diplomatie în gestionarea divergențelor dintre popoare, fie ele de talie economică, regim politic ori apartenență religioasă, tolerându-se astfel libertățile lor aferente.

Bibliografie:

- ♦ Abrams, Irwin, *The Nobel Peace Prize and the Laureates: An Illustrated Biographical History*. Science History Publications, USA, 2001.
- ♦ Boissier, Pierre, *History of the International Committee of the Red Cross. Volume I: From Solferino to Tsushima*, Henry Dunant Institute, Geneva 1985.
- ♦ Coppes-Zantinga, Arty R.; Coppes, Max J., „Marie Curie’s contributions to radiology during World War I”. *Medical and Pediatric Oncology*, 1998.

18 Alfred Nobels testamente, consultat la 30.09.2022.

19 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Libertatea religioasă – temelie a demnității umane”, in Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură “Viață și Sănătate”, București, 2013, pp. 210-215.

- Dunant, Henry, *Amintiri de la Solferino*, traducere Ion Cheșcă, Editura Militară București, București, 1986.
- Dunant, Henry, *Un souvenir de Solferino suivi de l'Avenir sanglant*, Montreux, 1969.
- Durand, André, *History of the International Committee of the Red Cross. Volume II: From Sarajevo to Hiroshima*, Henry Dunant Institute, Geneva, 1984.
- Îsrail, *îcin Kızıl Kristal, BBCTurkish.com 8 Aralık 2005*, 7 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 31 Ekim 2012.
- Moorehead, Caroline, *Dunant's dream: War, Switzerland and the history of the Red Cross*, Harper Collins, London, 1998.
- Rotaru, Ioan-Gheorghe, "Libertatea religioasă – temelie a demnității umane", în Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură "Viață și Sănătate", București, 2013.
- Willemin, Willemin, HEACOCK, Roger, *International Organization and the Evolution of World Society. Volume 2: The International Committee of the Red Cross*, Martinus Nijhoff Publishers, Boston, 1984.

Sitografie:

- *Alfred Nobels testament*, consultat la 30.09.2022;
- All Nobel Peace Prize Laureates - <http://nobelprize.org>, consultat la 30.09.2022;
- *American Institute of Physics: "Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 1"*. <https://www.aip.org/history/curie/war1.htm>, accesat la 18.08.2022.
- *American Institute of Physics „Marie Curie – War Duty (1914–1919) Part 2"*. Archived from the original on 12 September 2011. Retrieved 7 November 2011.
- <https://www.aip.org/history/curie/war2.htm>, accesat la 18.08.2022.
- Robert William Reid (1974). *Marie Curie*. *New American Library*. Publisher: Collins, p. 6, <https://www.aip.org/history/curie/war2.htm>, accesat la 18.08.2022.
- Russell, Cristine (9 August 2020). „*The Film Radioactive Shows How Marie Curie Was a 'Woman of the Future'*”; <https://www.scientificamerican.com/article/the-film-radioactive-shows-how-marie-curie-was-a-woman-of-the-future/>, accesat la 18.08.2022.